

Intressant just nu om bedrägerier

Nationellt bedrägericenter

November 2018

Diarienummer: A116.272/2015

Telefonbedrägerier - vishing

Denna månad ägnar vi hela bladet åt bedrägerier som begås med hjälp av falska telefonsamtal - så kallad vishing.

Sedan senhösten 2017 har fler än 4 000 anmälningar gjorts där personer har blivit utsatta för så kallade vishingbedrägerier. Det innebär att de blivit uppringda per telefon av personer som utgett sig för att vara från olika företag och banker, men även myndigheter. De uppringda personerna har exempelvis lurats att lämna ifrån sig sina inloggningsuppgifter eller uppmanats att använda sitt Bank-id och sedan fått sina konton tömda.

Över 70 procent av de som drabbats av brotten är 70

Över
70 procent
av de som drabbats
av brotten är
70 år eller äldre

år eller äldre. Antalet anmälda brott som registrerats under brottskoden 0905 (Brott mot funktionsnedsatta) har **ökat med 113 procent** mot samma period föregående år. De drabbade finns över hela landet.

Under augusti i år anmäldes 650 brott och brottsvinsterna uppgick till 37 miljoner kronor vilket är den högsta siffran hittills. September och oktober visar ökat antal brottsanmälningar med detta modus, men brottsvinsterna per månad ökar inte längre.

Penningmålvakterna ofta unga

Under året har ett intensivt utredningsarbete pågått som visat att flera brottskluster är aktiva i flera delar av landet. Bedrägerierna är välorganiserade med ett stort antal brottslingar inblandade i varje brott. Brottsnätverken har tydliga kopplingar till organiserad brottslighet då de misstänkta också misstänks för både grova vapen- och narkotikabrott.

Trots att flera kluster har ställts inför rätta fortsätter bedrägerierna som har ökat i antal liksom brottsvinsterna. Utredningarna visar också att brottsnätverken använder ovanligt många unga personer som penningmålvakter – 70 procent av de identifierade målvakterna är yngre än 29 år.

Konsekvenserna för dessa unga penningmålvakter, förutom eventuellt fängelsestraff, kan visa sig under en lång tid framöver. Svårigheter att få bankkonto, körkort och vissa anställningar kan utgöra hinder i vardagen som de nu unga målvakterna troligen inte kan överblicka.

Penningmålvakter

Enligt lagen om penningtvätt är det olagligt att låna ut sina konton för att föra vidare brottsvinster. Den som gör detta kallas för penningmålvakt. Brottet kan ge fängelse upp till två år om det inte anses som grovt, då straffskalan är sex månader till sex års fängelse

Internationell utblick

På flera håll i världen rapporteras det om bedragare som via telefon utger sig vara från banken eller en myndighet, ofta polisen, och försöker manipulera människor för att få tillgång till bankuppgifter. Utomlands handlar det dock ofta om att få tillgång till kortuppgifter, snarare än att få tillgång till användarens bankkonto. Liksom i Sverige ger man sig i stor utsträckning på äldre människor men även andra svagare grupper, som invandrare.

I **Hong Kong** rapporteras det bland annat om att de som blir uppringda har brutit mot fastlandslagarna och därför måste betala för att deras migrationsärende ska utredas. I **Syd Korea** är det vanligast att bedragarna utger sig vara från en bank som kan ge bättre ränta. Sydkorea har till skillnad från många andra länder en stor andel yngre som drabbas. Detta förklaras med att de yngre har en större tilltro till att staten skyddar deras tillgångar.

Förutom att bedragarna ger sig på svaga grupper så använder bedragarna allt mer sofistikerade metoder. BBC **Skottland** beskriver bland annat att bedragarna har bakgrundsljud inspelat så att man ska tro att de sitter i en callcentermiljö eller på en bank. I **Mexiko** försöker bedragarna efterlikna bankernas förinspelade röster vid självbetjäning.

Det är uppenbart att bedragarna liksom i Sverige kommit över stora summor pengar och att det är ett växande problem.

Brottsförebyggande råd

Även om bankernas säkerhetslösningar är säkra blir i många fall tekniken och olika digitala tjänster ändå brottsverktyg genom att de digitala tjänsterna inte är användarsäkra. Det beror på att allmänheten många gånger saknar tillräcklig förståelse för hur de ska skydda sin information när det kommer till digitala tjänster. Här behöver kunskapen öka i samhället och ett omfattande brottsförebyggande arbete kommer pågå under en lång tid framöver.

Brottsförebyggande råd från polisen

- ◆ Logga aldrig in med bank-id på annans begäran - Om du plötsligt blir uppringd av någon som vill att du loggar in på din bank eller att du ska uppge dina koder ska du avsluta samtalet.
- ◆ Lämna aldrig ut dina koder till någon. Du kan uppmanas att identifiera dig via bankdosen, även det kan ge bedragaren tillgång till dina konton.

Om en bank skulle misstänka att du utsätts för ett bedrägeri, skulle de inte i samtal med dig be dig identifiera dig för att stoppa detta. Om du blivit kontaktad och är osäker på om det är din bank som ringer, lägg på luren och ring tillbaka på ett nummer du vet går till din bank. Om du blivit utsatt för ett bedrägeri, kontakta din bank omgående och gör därefter en polisanmälan.

Vi måste alla hjälpas åt

Att nå de mest brottsutsatta är svårt. Vi uppmanar därför er alla att prata med de äldre i era nära relationer och varna för att lämna ut bankkoder eller för att logga in på bankkontot på uppmaning av någon i ett oväntat samtal från exempelvis en bank, myndighet eller företag.

Vi bifogar även det **informationsblad** som vi tagit fram med våra tips för att skydda sig mot telefonbedrägerier. Dela gärna med er av det till andra.

Informationsmaterial

◆ [Polismyndighetens Youtube-kanal](#)

I spellistan *Skydda dig mot brott* finns flera **informationsfilmer** publicerade om hur man kan skydda sig mot att bli utsatt för brott, samt ett ljudklipp från ett autentiskt telefonsamtal. Hör av er om ni vill ha tips på hur dessa kan användas för att sprida informationen och kunskapen i samhället.

◆ Polisen.se:

[Äldre och funktionsnedsatta - förebygg brott](#)

Här hittar du brottsförebyggande tips särskilt riktade till äldre och funktionsnedsatta - bland annat det bifogade informationsbladet.

Intern kontaktuppgift

Gäller för anställda inom Polismyndigheten
nationellt-bedragericenter.stockholm@polisen.se

Följ oss på Facebook: [Polisen - bedrägeri](#)

Extern kontaktuppgift

Lotta Mauritzson
charlotta.mauritzson@polisen.se